

Колес. г. N. 3/95 г.
доц. - г. Ив. Григоров
Наср. - 14, м. 95 г.
г. м. 95 г.

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Р. № 100-17-2
07.03.95
88000000 НА

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Р. № 5
Дата 7.03.95

И С К А Н Е

от народни представители от Съюза на демократичните
сили за установяване противоконституционността на
текстове от Правилника за организацията и дейността
на Народното събрание (Обн., ДВ, бр. 13 от 3 февруа-
ри 1995 г.)

по чл. 149, ал. 1, точка 2 от Конституцията

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ

Посочените по-долу разпоредби от Правилника за органи-
зацията и дейността на Народното събрание, приет от Тридесет
и седмото Народно събрание и обнародван в бр. 13 от 3 февруари
1995 г. на "Държавен вестник, противоречат на Конституцията.

Молим на основание чл. 149, ал. 1, точка 2 от Консти-
туцията да постановите противоконституционността на следните
текстове по посочените от нас съображения:

1. По чл. 18, ал. 2 - относно функциите на Комисията по
парламентарна етика

а) По точка 2. Предвидено е, че тази комисия дава ста-
новище по обвинения, които уличават народния представител в
корупция.

Тази функция на комисията противоречи на принципа за
разделение на властите, залегнал в чл. 8 от Конституцията. Осъ-
ществяването на действия, които съставляват корупция, е престъп-
ление по Наказателния кодекс. Различните форми на корупцията
отговарят на различни негови състави. Единствено съдебната власт
е компетентна обаче да се произнесе дали ли е престъпление,

извършено от народния представител, или не. Даването на становище относно обвинения в извършено престъпление от друг орган представлява по същество вмесване в прерогативите на съдебната власт.

Извън всяко съмнение е, че каквото и да е становището на тази комисия, то не може да задължи прокуратурата да повдигне обвинение. Такова едно становище би било само опит за вмесване в нейната дейност.

б) По точка 3. Предвидено е, че тази комисия дава становище за случаите на несъвместимост по чл. 68, ал. 1 от Конституцията.

Съгласно чл. 72, ал. 2 от Конституцията несъвместимостта на народния представител с неговия статут се установява с решение на Конституционния съд. Никой друг освен него не може да реши този въпрос. Даването на "становище" за наличие на несъвместимост във връзка с чл. 68, ал. 1 от Конституцията от парламентарна комисия е вмесване в работата на Конституционния съд или най-малко опит за въздействие върху него.

Разпоредбата противоречи на чл. 72, ал. 2 от Конституцията.

2. По чл. 18, ал. 4 - относно функциите на Комисията по външна политика

Предвидено е, че тази комисия освен правомощията си по чл. 24, ал. 1 изслушва и кандидатите за посланици и дава становище преди утвърждаването им от Министерския съвет.

Разпоредбата нарушава принципа на разделение на властите, залегнал в чл. 8 от Конституцията, както и чл. 98, точка 6 от Конституцията.

Назначаването на един посланик е прерогатив на президента на републиката. Това той прави по предложение на Министерския съвет. Следователно назначаването на дипломатическите представители в чужбина е от компетентност на изпълнителната власт. Даването на становище по този въпрос от законодателната власт е вмесване на законодателната власт в изпълнителната. В Правилника за организацията и дейността на Народното събрание не е казано пред кого се дава това становище и каква е неговата стойност. Но към когото и да е адресирано, то не може и не бива да оказва каквото и да било влияние върху решенията на изпълнителната власт - Министерския съвет, или върху решението на

президента, който единствен е овластен от Конституцията да назначи едно лице за дипломатически представител на страната в чужбина.

3. По чл. 72 - относно процедурата за повторно приемане на един върнат от президента на републиката, но приет от Народното събрание закон

Нарушен е чл. 101, ал. 1 от Конституцията. Конституционният текст изисква върнатият от президента на републиката закон да бъде отново обсъждан. Член 88, ал. 1 от Конституцията постановява, че законите се "обсъждат и приемат с две гласувания". Само другите актове на Народното събрание се приемат с едно гласуване според чл. 88, ал. 2.

Оттук следва, че върнатият от президента закон за ново обсъждане, за да се приеме отново, съгласно чл. 101, ал. 2 от Конституцията, трябва да се гласува два пъти. Конституцията не е предвидила, че законът се приема с едно гласуване, когато се разглежда след връщане от президента. В нарушение на тези ясни конституционни правила обаче чл. 72, ал. 4, във връзка с ал. 5 създава процедура, от която следва, че само ако при новото гласуване законът бъде отхвърлен, той подлежи на разглеждане по реда за обсъждане и приемане на законопроект и то ако е бил оспорен по принцип от президента.

Цитираните разпоредби са в грубо противоречие с Конституцията. От нито една от нейните разпоредби не следва, че при повторното разглеждане на един върнат от президента закон следва да се наруши общата процедура по приемане на един законопроект.

4. По чл. 95 - относно възможността Народното събрание или съответната комисия да задължат длъжностно лице да се яви и отговори на поставени въпроси

Текстът, така както е формулиран, без да изключи някои категории длъжностни лица, противоречи на принципа за разделение на властите - чл. 8 от Конституцията.

Понятието "длъжностно лице" е установено в Наказателния кодекс. Няма съмнение по отношение на него и в теорията на административното право. Президентът и вицепрезидентът на републиката, конституционните съдии и всички представители на съдебната власт са също така длъжностни лица.

В нарушение на принципа за разделение на властите чл. 95 от правилника дава възможност Народното събрание или негова комисия да задължат да се явят пред тях президентът, вицепрезидентът, конституционните съдии или който и да било представител на съдебната власт.

Президентът според Конституцията на републиката се избира пряко от народа и съгласно чл. 103, ал. 1 от Конституцията не носи отговорност за своите действия, извършени при изпълнение на функциите си, с изключение на държавна измяна и нарушаване на Конституцията. Същото се отнася и за вицепрезидента. Еventуалните обвинения срещу тях се разглеждат от Конституционния съд. Президентът и вицепрезидентът не дължат никакъв отчет пред Народното събрание. Затова е и противоконституционно да се дава пряко на Народното събрание или на негова комисия да ги задължат да се явят пред тях.

Конституционният съд контролира всички актове на Народното събрание. Абсурдно и противно на дадените им от Конституцията права и задължения е да се вмени в тяхно задължение да се явят пред Народното събрание или пред негова комисия, ако бъдат повикани.

Съдебната власт е независима както от изпълнителната, така и от законодателната. Тя се подчинява само на закона - чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

В нарушение на посочената разпоредба е да се даде право на законодателната власт да вика и да задава въпроси на който и да е представител на съдебната власт.

За да се постави разпоредбата на чл. 95, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание в съответствие с Конституцията, е необходимо да се каже, че разпоредбата не се отнася за президента, вицепрезидента, конституционните съдии и представителите на съдебната власт.

5. По чл. 105 - относно снемане имунитета на народен представител

а) По ал. 3. Разпоредбата предвижда възможност главният прокурор да направи мотивирано искане до Народното събрание за задържане и възбуждане на наказателно преследване срещу народен представител, когато са налице "достатъчно доказателства" за извършено тежко престъпление.

Разпоредбата е в несъответствие с принципа за разделение на властите - чл. 8 от Конституцията. Дали са налице или не достатъчно доказателства според Наказателно-процесуалния кодекс, може да прецени само съдебната власт. Не е в компетентност на Народното събрание да обсъжда доказателствата и да взима становище дали те са "достатъчни" или не. За да може главният прокурор да иска задържането или възбуждането на наказателно преследване срещу народен представител, трябва да бъдат налице единствено "достатъчно данни". Данните ще ги даде главният прокурор, а доказателствата ще се преценяват от съответните съдебни власти.

б) По ал. 9 и 10. В противоречие с принципа за разделение на властите - чл. 8 от Конституцията, е предвидената възможност даденото веднъж на Народното събрание разрешение за възбуждане на наказателно преследване или задържане на народен представител да бъде отменявано от Народното събрание.

След като веднъж Народното събрание е преценило, че искането на главния прокурор е основателно, всяко следващо решение при вече започнало срещу народния представител наказателно преследване е вмесване в работата на съдебната власт. След даденото разрешение от Народното събрание по чл. 70 от Конституцията само съдебната власт има право да реши да продължи ли или не едно или друго процесуално действие. Обратно, решение на Народното събрание означава вмесване в независимостта на съдебната власт. Това нарушава чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

в) По ал. 11. Нарушен е именно посоченият в правилника чл. 70 от Конституцията. От чл. 105, ал. 11 на правилника следва изводът, че когато един народен представител е бил народен представител в предшестващо Народно събрание, което веднъж е снело имунитета му за извършено тежко престъпление и наказателното преследване е вече възбудено, избирането му повторно за народен представител води до необходимост отново Народното събрание да се произнесе по възможността да продължи започнатото вече наказателно преследване. Такова разрешение води до абсурда, че наказателното преследване трябва да бъде прекратено, дори вече една съдебна инстанция да е постановила присъда.

Даденото веднъж разрешение за възбуждане на наказателно преследване и задържане под стража предоставя по-нататъшните

действия срещу лицето на съдебната власт. Вмесване в нейните прерогативи би било, ако повторното избиране на същото лице за народен представител ще попречи на съдебната власт да продължи своите процесуални действия. След като веднъж едно Народно събрание е преценило основателността на искането на главния прокурор, в нарушение на чл. 70 от Конституцията би било да се иска от едно ново Народно събрание, в което същото лице е повторно избрано за народен представител, да се произнася отново.

г) По всички алинеи, в които се говори за "достатъчно доказателства". С оглед изложеното по-горе изискването следва да бъде за "достатъчно данни".

НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ:

1. Георги Стоянов - И. Сиф
2. Екатерина Михайлова
3. Васил Тоцев
4. Константин Георгиев - Илия
5. Лорейна Лихачева
6. Иван Георгиев
7. Георги Лазаров
8. Иван Димитров
9. Звездинка Кафезчиев
10. Иван Стефан Бурджалиев
11. Христо Д. Томаров - Алия
12. Николай Димитров
13. Х-р Георги Карел
14. Др. Васил Михайлов
15. Благослав Николаев Димитров
16. Владислав Борисов Костов

4. Марина Уванова Лукоча *ММ*
1. Дмитрий Александров Сидоров *Д*
9. Анастасия Меркулов Веников *А*
0. Дмитрий Цоков Увенов *Д*
1. Станислав Райчев *С*
1. Муравет Георгиев Рагев *М*
3. Елена Канудамис *Е*
1. Владимир Александров *В*
1. Свобода Сидорова Евраев *С*
2. Стефан Ангелов Соколов *С*
1. Цоков Георгиев Ботев *Ц*
1. Стейпанка Тригорова Дянкова - *С*
1. Сотко Навел Станов - *С*
1. Кристина Атанасова Момчилова *К*
- Мария Уванова Таиринка *М*
1. Надежда Николова Михайлова *Н*
1. Васил Ангелов Райков - *В*
1. Янко Георгиев Марков *Я*
1. Владимир Георгиев Абаджиев - *В*
1. Крум Димитров Сидоров *К*
1. Увенов Уванов Димитров *У*
1. Иван Милов Куртел *И*
1. Иван Козданов Козов - *И*
1. Мелитин Сидоров Уванов - *М*
1. Евгений Стефанов Михайлов *Е*
1. Снас Симеонов Димитров Сидоров *С*
1. Евгений Стефанов Козов - *Е*
1. Иван Захаров Тучков - *И*
1. Иван Козлов Сидоров *И*
1. Евгений Димитров Михайлов *Е*
1. Иван Георгиев Сидоров *И*
3. Янко Георгиев Тачков *Я*